

SILOVITI BOJI OB DONECU

Velika bitka severozapadno od Donecevega bazena, ki v svoji silovitosti prekaša vse bitke v južni Rusiji in celo bitko pri Kotelnikovu, se nadaljuje in njen izid je še vedno na tehnici.

Nemško vrhovno poveljstvo naznanja, da so Nemci zopet zavzeli Lozovajo in Kramatorsko. Rusko polnočno poročilo omenja nekaj "zelo resnih protinapadov" v Donecemem bazenu.

Pred enim tednom je armada generala Ivana Popova pri Krasnoarmejsku začutila silen vdarec nemških oklopnih čet, ki so prišle od Dnjepropetrovska in so potisnile nazaj ruske prednje vrste. General Popov je zavzel Krasnoarmejsk 12. februarja in četudi so Nemci sedem dni neprestano napadali, so Rusi šele 20. februarja spoznali, da so dobili Nemci ojačenja in z vso silo vdarili.

Velikanska bitka se je bila neprestano 72 ur. Na vsaki strani je bilo mnogo tankov, kajti Rusi so takoj spočetka v svojem prodiranju proti Stalinu in Dnjepropetrovsku poslali v boj veliko število tankov. V bitki so Nemci izgubili okoli 100 tankov.

V četrtek je bila bitka premešana v predel, ki ga poročila označujejo kot "jugozapadno od Kramatorska." In od tedaj naznanjajo poročila vroče boje in vsak dan silnejše.

V teh bojih so Nemci zopet izgubili okoli 100 tankov. Nemci so slusali prebiti rusko črto med rusko armado v osrednjem Donecemem bazenu in armado, ki pritiska skozi Lozovajo in Pavlograd proti Dnjepru. In Nemci so napenjali vse svoje sile. Še sinoči je bila nemška oklopna skupina zelo močna.

Danes se bitka še vedno nadaljuje in od nje je odvisno marsikaj na južni fronti.

Ker v ta predel pošiljajo Nemci tako veliko silo, pomeni, da je za nje velikanske važnosti, kajti v slučaju ruske zmage bo zajeta velika nemška armada.

Poročila, ki so zadnjih deset dni prihajala iz nevarnih dežel, so naznanjala, da se Nemci umikajo iz Donecevega baze-

na, v resnici pa so svoje protinapade še zelo povečali.

Zapadno od Rostova ob Azovskem morju je v teku močan artilerijski dvoboj. Navzile temu pa Rusi napredujejo, četudi zaradi podminirane pokrajine bolj počasi. Tukaj imajo Nemci svojo črto zelo utrjeno, kajti na tem kraju pelje edina železnica na Krim. Nekaj več uspehov so Rusi dosegli na kulbanski fronti, kjer so zaplenili mnogo vojnega materijala.

S cele dolge fronte poročajo, da se taja sneg in napovedujejo zgodnjo pomlad. Na nekaterih krajih že celo letajo čebule.

Od Harkova Rusi še vedno napredujejo in so zavzeli več obljubljenih krajev. Po zavzetju Altitirke so Rusi pričeli v velikem loku obkoljevati Poltavo. Tudi od Kurska Rusi prodirajo proti Lvovu. Na tem kraju je bil zavzet nek velik obljubljen kraj.

Zenska si je odrezala jezik

Denver, 23. feb. — Mrs. Thelma Jerean, stara 38 let se nahaja v kritičnem stanju v bolnišnici, ker si je sama odrezala jezik. Svoje dejanje je pojasnila s sledečo pisano izjavo:

"Jaz ljubim mojo deželo. Bog jo blagoslovi. Toda pregrešila sem se proti Bogu in sedaj se ne morem rešiti pred ljudstvom."

Zenska je skoro izkrvavela zaradi svojega blaznega početja in je le malo upanja za njeno okrevanje.

SMRTNA KOSA

V soboto popoldne je umrl rojak Frank Erklavec, podomače Rožmanov, star 59 let. Rojen je bil v Študi pri Domžalah. Žena mu je umrla pred 11 leti. Zapušča tri sinove in tri hčere.

Lahka mu zemlja; zaostalim naše sožalje.

ROMMEL NIMA SREČE

Angleška prva armada je zavzela trdnjavo McGregor in Tally-Ho Corner v severni Tuniziji ter pognala Nemce v hribe ter odbila več osiških protinapadov. Oba kraja so imeli Nemci in Laibi v posesti 24 ur, nakar so bili pregnani.

V vročih bojih zadnjih dveh dni so imeli Nemci velike izgube, med njimi do 20 tankov in 850 ujetnikov.

Vichyski hlápci

Nacijski radio je poročal iz Holandske, da je vichyska policija odkrila 1500 ton skritega žita, katerega je 800 francoskih farmerjev skrilo, da bodo imeli ljudje v njihovi okolici kaj jesti.

Naciji so naznanili, da bodo prizadeti kaznovani, ker so si drznili obdržati žito, katero bi bili morali izročiti nacijskim oblastim.

Istočasno s tem naznanilom, pa so dali naciji Nizozemcem vedeti, da bo kaznovan s smrtjo vsak Holanec, ki se bo protivil vršiti delo, ki mu bo določeno po nacijskih oblastih ali domačih kvizlingih.

Dragi časopisi

New York. — Ker so poskočile cene papirja in vsem drugim potrebščinam, ki pridejo v poštev pri izdajanju časopisa, je več kot polovico reporter-skih časopisov zvišalo ceno lista na 5c izvod.

Iz poročila Zveze ameriških časopisnih izdajateljev je razvidno, da je od 1,715 listov, ki imajo splošno cirkulacijo, povisala ceno na pet centov izvod okrog 896 listov. To velja za vsakdanje in ne za nedeljske izdaje.

Nepotrebno trošenje denarja v

vojnem času je podzvestna sabotaža. Vojna produkcija potrebuje vaše dolarje, zato kupujte vojne bonde, namesto, da trošite denar po nepotrebem.

Avstrijski Oton je dobil celih 29 soldatov za svoj avstrijski bataljon

Poiskusi Otona Habsburškega, da organizira Avstrijski bataljon, ki naj bi bil priključen ameriški armadi, so bili revni, kajti v teku enega meseca je nabral samo 29 vojakov in med temi sta tudi njegova dva brata.

Da pa bataljon ne ostane samo pri imenu, je armada začela polniti njegove vrste z vpo-klicanci "avstrijskega porekla", ki se niso ameriški državljani. To pa je spet pričelo razburjati duhove, ker vpo-klicanci ne držijo iz dežel, ki so nekoč pripadale Avstriji, nočejo služiti kakim avstrijskim princem in njih ambicijam, ampak bi raje bili ameriški vojaki, ker smatrajo Ameriko za svojo domovino in ne kako Avstrijo, ki jo želi zopet vzpostaviti Habsburška klica.

Kakor pravi tozadevno poročilo, se zbira avstrijski bataljon nekje na Srednjem zapadu. Vojake, ki so prideleni temu bataljonu, učijo nemščine, njihova zastava je rdeča, bela in rdeča zastava avstrijske republike in na ramah imajo vsi te znake "Austrian". Zakaj se

večbajo ne ve nihče, toda iz pisem, ki so jih pisali vojaki prideleni temu bataljonu je razvidno, da so skrajno nezadovoljni in jim ni prav, da jih ameriška armada sama potiska v tujski bataljon dežele, pod katero mnogi med njimi sploh niso nikdar bili.

Izgledi so, da bi Oton rad imel nekakšno avstrijsko legijo in to njegovo ambicijo je indirektno priznala celo armada, ki pa obenem trdi, da ni nobenih političnih namenov za tvoritvi-jo avstrijskega bataljona. Ra-vno tako trdi tajnik Stimson in predsednik Roosevelt je de-jal, da ni političnih motivacij za vso to zadevo. Habsburgi menda nimajo nobene besede pri bataljonu, ampak je slednji pod pokroviteljstvom ameriške armade.

OGROMNE IZGUBE ITALIJSKE VOJSKE

Poroča J. I. C., N. Y.

New York Times je pred kratkim prinesel vest nemškega radia, zabeleženo od United Press, glasom katere je v Rimu izšel seznam izgub za mesec januar: 10,285 ranjenih in 27,000 pogrešanih; število mrtvih "še ni ugotovljeno".

Za Balkan in druga zasedena ozemlja priznava Rim 251 mrtvih, 415 ranjenih in 57 pogrešanih; v Severni Afriki 440 mrtvih, 592 ranjenih in 4,520 pogrešanih. Za isti mesec nava-jo naslednje izgube na morju: 131 mrtvih, 324 ranjenih in 867 pogrešanih. Letakstvo je izgubilo 75 mrtvih, 110 ranjenih in 108 pogrešanih.

Tudi italijanska trgovska mornarica je imela izgube. Tu navajajo za dobo od meseca junija 1940 do konca januarja 1942 (najbrže pomotoma za leto 1943 — op. JIC) 1,892 mrtvih in 493 ranjenih.

New York Herald Tribune prinaša iz Berna naslednjo vest (AP): — Ruske zmage, izguba laškega imperija v Afriki in bombardiranje laških mest razkrivajo v fašističnem časopisu dvome italijanskega naroda o izidu vojne.

Mussolinijev časopis "Il Popolo d'Italia" je opustil svoj stari slogan "Vinceranno" — Zmagali bomo — in ga prvič zamenjal za novi "Non vinceranno" — Ne bodo zmagali. Ta sprememba starega gesla je povzročila nešteto šal, ki se vse nanašajo na ruske zimske ofenzive in na napredovanje angleških in ameriških armad v Severni Afriki.

Propadanje italijanske morale in zaupanja je videti tudi v tem, da lira izgublja svojo vrednost napram denarju drugih dežel, katerih državljani li-ro še vedno sprejemajo v za-meno za svoj lastni denar. —

Admiral vzet za vratarja

Pompton Lakes, N. J., 27. feb. — Admiral Clark H. Woodward, ki se je pred nedolgo vrnil iz Nicaragui, je povedal kako je bil tamkaj nekega dne vzet za vratarja, ko je stal pred hotelom oblečen v svojo polno admiralsko uniformo, v kateri se je imel udeležiti važne vladne funkcije.

"Prišla je pred hotel neka ženska," je dejal, "in mi je enostavno zapovedala, naj ji pokličem taksi." — Admiral ni povedal kako se je počutil po tem incidentu.

Nič več piva za Nemce

London. — Reuterjeva agentura je podala iz Zuricha vest, da je Nemčija uvedla odredbo, po kateri bo po 15. marcu ustavljena vsa prodaja piva v Tretjem rajhu.

Tri milijone mož iz pisarni-skih poklicev bo pozvanih k trsemu delu v industriji

New York, 23. feb. — Marsikateri bankir, advokat, vpo-kojeni business man, ter mnogi drugi iz sličnih poklicev takozvanih "white collar men" bodo morali to leto prijeti za trdo delo v tovarnah, na far-mah ali kjer bo nastala potreba za dodatno delovno silo. Ta-ko je rekel R. Bard, pomožni mornariški tajnik, ki je govoril pred American Labor Press Conference v hotelu Commo-dore v New Yorku.

Bard je rekel, da bo pritegnjenih še pred koncem tega leta okrog tri milijone možkih iz razreda "belih ovratnikov", ker v vojnem času ni nobene potrebe niti opravičbe za ob-stoj takega razreda. Vojna in-dustrija potrebuje možkih de-lovnih moči in vzeti jih bo tre-ba, kjer jih je najlažje najti.

Bard je resno posvaril de-lavstvo pred prevelikim opti-mizmom, ki ga ustvarjajo do-bre novice iz front. Dejal je, da so vojni uspehi dozdaj še ve-dno bolj lokalnega značaja in da te povečujejo v velike zna-ge le takozvani časopisni in shi-čni drugi "eksperti", ki se ravna-jo po pravih psihologijah, ter delajo kapital z dobrimi novicami, katere ima masa ra-da.

Delavce je dalje svaril, naj ne izostajajo po nepotrebnem od dela. O tem problemu je de-jal, da je resen in ga je motri-ti z zaskrbljenostjo, če ne na-ravnost v vznemirljivosti.

LAŽ KONČNO POKOPANA — POMORŠKA-KI SO VEDNO STORILI SVOJO DOLŽNOST

Washington, 24. feb. — Kongresni preiskovalni odsek je podal izjavo, v kateri je rečeno, da je bila na široko raz-glašena in mnogo ponavljana storija o nesodelovanju po-morščakov na Guadalcanalu navedna obrekljivost, ki ni imela nikjer nobene podlage.

Storija se je raznesla pred nedolgo okrog po časopisu in je slikala pomorščake kot se-bižne individuje, ki menda niso hoteli razložiti ladijskega te-vo-va v pristani na Guadalecanalu na nedolgo, nakar so mo-rali mornarji in marini sami izvršiti to delo.

Uredniki, člankarji in drugi javni gobezdaci, ki komaj čaka-jo, da najdejo kak vzrok, da udrihajo po delavcih, so brž po-grabili to storijo in jo vlačili o-krog, da predočijo ameriške-mu ljudstvu veliko sebičnost uni-j-skih delavcev, kajti pomoršča-ki in delavci, ki so bili obtoženi nesodelovanja v gornjem pri-meru so bili organizirani, seve-da, niso bile tiho tudi uni-je, ki so zahtevale, da se cela zadeva prei-šče, ker drugače obstoja ne-varnost, da bo pričel vsak, ki ima kako piko na delavce ali po-morščake na trgovskih ladjah, širiti izmišljotine na škodo or-ganiziranemu delavstvu.

Kongresni odsek, ki je pre-iskoval zadevo, je izjavil slede-če: "Kakor je razvidno iz zbra-nih dokazov, ki jih imamo pred seboj, je podzvel mornariški departament sam korake, da do-žene, če se je res pripetilo kaj takega, kakor je prinesel na dan list (Akron Beacon Jour-nal) in departament je tudi iz-razil svojo nezadovoljnost nad tem, da je urad za cenzuro do-voli, da se je dalo v javnost to neutemeljeno storijo."

Poročilo odseka je podpisa-no po kongresnih republikan-ske in demokratiške stranke in republikanski kongresnik John Anderson je dejal, da bo spisal še sam svoje posebno poročilo o zadevi.

Pomorsčakom v prizadetem kraju se je izreklo vse prizna-nje za njih sodelovanje, ker v njih prilog so se izrekli vsi vo-jaski uradniki in poročniki, ki imajo v rokah svoje delo za vojaštvo na Guadalcanalu.

RAZSTRELBA ZASULA 72 PREMOGARJEV

Bear Creek, Mont., 27. feb. — Tukaj se je pripetila danes zjutraj eksplozija, ki je zasula izhod v Smithovem premogoro-vu in tako zaprla pot iz majne 72 premogarjev.

Resilne posadke so šle takoj na delo, da rešijo premogarje in proti večeru prvega dne so mogli dognati toliko, da so ne-kateri premogarji še živi.

Od petih premogarjev, ki so jih dobili iz enega predela ro-va, sta bila dva mrtva. Okrog rova se širi močan vdih po plinu in bati se je, da je v ro-vu, kjer so ujeti premogarji, nastal ogenj. Sorodniki, žene in otroci ter drugi svoji s stra-hom pričakujejo novic, ki jih pošiljajo na vrh rešilne posad-ke.

Pet mož je imela

Montreal. — Irena Muriel, Vivian Hornsby Drayton, stara 26 let, je bila obdolžena, da se je poročila s petimi možskimi — s tremi vojaški in dvema civili-stoma in z vsemi petimi je še legalno poročena.

Poleg obtožbe bigamije je bila proti njej naperjena tudi obtožba, da je imela ponareje-no registracijsko izkaznico. — Njeno večkratno možitev so odkrili, ko so preiskovali zade-vo nekaterih žensk, ki so dobi-vale vladna nakazila od več kot enega moža.

Ker je hotela tudi Irena do-biti od Departamenta za nardo-dno obrambo nakazila za svoje tri možje-vojake, se je v svoji pohlepnosti po lahkem pridoblie-nem denarju ušla v pasti iz ka-tere se bo bolj težko izmotala.

Dva njena moža-vojaka sta v Angliji, eden pa doma v Ka-nadi — seveda nič ne vedo drug za drugega, oziroma niso vedeli, dokler se ni njih podje-tna ženica po nepredvidnosti zapletla v sitnosti z oblastmi, ki so v takih rečeh zelo natan-čne.

Še je poštenje na svetu

C. H. Gibson, nadupravitelj delavcev na takozvanih Pullman vlakih, je dejal, da je bilo pre-teklo leto vrnjene za več kot \$110,000 vrednosti v zlatnini in gotovini osebam, ki so zlatnino ali gotovino na vlakih zgubile ali pustile.

"GLAS NARODA"

VOICE OF THE PEOPLE

Owned and Published by Slavonic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignar Hode, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

50th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$6. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za četrt leta \$1.50.—; za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inostranstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno sobot., nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 5-1245

ZABJE-MIŠJI BOJ

Prispevkar.

(Ponatis dovoljen.)

Jaz bi bil zadnji, ki bi si bil upal pred slovenskim kongresom prerokovati, da bosta v bodočem Narodnem Svetu (SANS) izvoljena Eubim Kristan za predsednika in P. Zakrajšek za tajnika. Toda, ko se je to zgodilo, če ne popolnoma soglasno, pa vsaj skoraj soglasno, bom tudi zadnji, ki bi hotel enega ali drugega iziniti ven. Zadnja misel velja o drugih članih SANSa.

Nisem aktivno sodeloval pri kongresu in nisem volil ne enega ne drugega. Ker sem pa kongres odobral in komaj čakal, da dobimo nekaj takega kot je SANS, in ker je kongres tako izvolil, je zame neke vrste dogma in smatram vsako razdiranje kongresnih ukrepov za nekako krivoverstvo. To je seveda vse v "priglasitvi" povedano, pa povedano tako, da lahko vsakdo razume.

In je tako povedano, ker ne gre za eno ali drugo osebo, gre za SANS in njegovo delovanje, ki je več kot krvavo potrebno. Ne rečem in ne zapovem, da se mora nehati, odkar imam SANS (če ga še imamo...), vsako razpravljanje o njegovih nalogah, usnehih, pogreških in tako dalje, toda vse to je treba narediti STVARNO, ne se pa zaletavati ob OSEBNOSTI. Kdor ne zna ločiti OSEBE od STVARI, je otrok in naj bi ne imel besede pri tako važni zadevi. Iz svojih malenkostnih majhnosti se bomo lahko norčevali kdaj pozneje, ko bomo, če Bog da, imeli za seboj današnji krvavo resno dobo, ZDAJ je čas za vse kaj drugega. Pozneje lahko, če se bo komu ljubilo, opisovali svoja današnja podvzeta v takem slogu, kot je bila nekdo trojanska vojna opisana pod naslovom "Zabje-mišji boj". ZDAJ gre za vse več kot za resnično trojansko vojno in ostanimo z vso resnostjo pri Homerju!

Do odstopa SANSovega tajnika so po mojem popolnoma nepristranskem gledanju privedle gole osebnosti. Čeprav on sam v svojem odstopnem pismu navaja neke na videz veljavne razloge, je v resnici v ozadju sama otročarija, ki se ne spodobijo resnim ljudem. Že pred kongresom sem zapisal, da bomo morali biti hvaležni vsakemu posebej, kdor bo sprejel kakšno izvolitev, pa naj bo ta ali oni. Kdor bi ulegel biti sam zase bolj ali manj nezmožen, saj ne bo nihče sam, imel bo poleg sebe zbor tovarišev. Samih največjih puhlovcev pa menda vendar 500 delegatov ne bo sprevlado na površje. In jih tudi res ni.

Zdaj govoriti o tem, da bi morale biti mlajše moči, da bi tajnik ne smel biti duhovnik, da je bilo vse prenaplajeno in polno tukih reči — to je vse samo dokaz, da ni zrelosti med nami in da bi bil vsak drug poskus rešitve enako puhal. In tisto govorjenje o strankah in o "obeh platih", ki jih je treba zadovoljiti ete! Stokrat je bilo že od "oboh platí" povedano, da vse to že davno vemo. To se pravi z drugo besedo: Vsi vemo, da SANS ni vzel naše naloge reševati krščanstvo ali socializem, ampak SLOVENTJO, ki je in bo toliko krščanska in toliko socialistična, kolikor se bo sama znala in vedela obrniti sam ali tja.

Kdo sta med nami tisti "obe platí"? Nekaj nergačev in sitnežev tu in tam, nekaj zabje-mišjih bojevnikov na desni in levi, velika večina se pa ne zniči ne za ene in ne za druge.

Zdaj, ko je brez potrebe — v javnosti tajnikova odpoved, se že pojavljajo glasovi: Saj smo vedeli, saj smo takoj tako rekli, saj je bil ves SANS takoj od začetka samo nekakša "time-bomba", ki se je morala razpočiti ob določenem času — pojdite se soliti! Babinice, ki "prerokujejo" iz dlani za groš in pol!

Ta izvolitev je bila "narejena", neki človek je vse "volil" izza kulise — hudnika, saj vsa je bilo nad 500 tati! Če niste imeli takrat prilike, pogledati za kulise, tudi zdaj in prav tako ni — dokazov! Brez dokazov ponavljati spet in spet isto obtoževanje je pa — premagal se bom in napisal — neresno!

Kongres je napravil načrte za delo, ki jih je vsa javnost pozdravila kot nekaj veljavnega, razen nekaj sitnežev, ki so čakali na "ugodno" priliko, da so se "izjavili." Podobno je, da je ta ali oni med člani SANSa napravil kak korak mimo smernice, ki so bile začrtane na kongresu. Če je to napravil kot privatna oseba, naj ga zadene kritika, ako se komu zdi potrebno, kot privatna oseba, zato naj pa ne "poka" SANSova bomba! Ako je napravil kaj nerodnega v imenu SANSa, naj ga zadene kritika v SANSu samem, dotični človek naj pa bo toliko moza, da se bo s' pošteno branil ali pa priznal svojo nerodnost in delal naprej po boljši uvidevnosti, ne pa precej žugal z odstopom in razbitim SANSa. Enako je nemogoče, če kdo misli, da se kak drug član napravi napako, pa je zdaj treba odstopiti, namesto — na pravih mestu in o pravih časih — primerno kritizirati in se razgovoriti. Tako se dela med moškimi, zlasti kadar ne gre le za neko malo pomembno zadevo, temveč za celokupno narodno stvar!

V začetku sem navedel dvije imeni, ker sta tisti dva moža najbolj izpostavljeni in se je začela takoj od začetka "šepeta-

joča kampanja", ki pa ni bila vedno samo šepetajoča, ampak deloma prav kričava, ravno zoper ta dva. Jaz mislim, da bi bilo prav, ako bi se znebili, da bi povzročitelji teh razdirajočih kampanj obesili na pranger pred vsem narodom — namesto da obešamo člane SANSa! To bi bilo res v splošno korist, dočim je sedanje početje v samo — in ne majhno! — škodo.

Da zaključim s konkretnim predlogom! SANS naj ne sprejme kakšne resignacije od nikogar, pač naj se pa pogovori, kako bo poravnal sedanje nesporazum. Izvolitev v SANS so vsi sprejeli iz rok delegatov NARODA in takrat je nihče ni sprejel samo pod "gotovimi pogoji." Zato je po mojem mnenju samo delegacija kongresa pooblaščenja sprejemati resignacije — kongres se pa ne vrši vsak mesec. Ostanite in delajte, kolikor kdo more! Kdor pa nikakor ne bo prišel pred odbo NARODA in ta ne bo tako mila kot SANSova, ki bo morda samo dejal: Hvale lepa in good bye!

Se to: Po kongresu smo se bahali, da smo dali s svojo dozorelostjo na kongresu zgled Srbom in Hrvatom. Ali naj zdaj začnemo dokazovati, da smo sladka hruska, ki jo je nekdo pozabil pravočasno pojesti v času njene dozorelosti, zato je morala rada ali nerada iz svoje dozorelosti preiti v svoje — gnitje...

Če boste začeli trgati in flikati, bo ostalo pri flikaciji in bo stvar gnila, dokler ne bo segnila!

"SLOVANOVA" ZABAVA

PRIHODNJO SOBOTO.

Letošnji dolgi predpust se namreč nastopila pred kratkim organizirana plesna skupina. Vloga slovenske narodne nose pri tej skupini pa je tam pomembnejša, ker je naša slovenska ameriška mladina. Naša v Ameriki rojena, zdrava in življena polna dekleta in fantje — v nosi njihovih slovenskih pradičev! Ali vam ne zavriska srce od zadovoljstva in ponosa ob pogledu na take pisane cvetove?

Večkrat pa se je že povdarjalo, da se bo v sedanjih težkih dneh dobre zabave bolj potrebne kot v normalnih časih, ko je življenje povprečne zemljana teže iz dneva v dan brez izrednih vzmetenij in skrbi, kakršnih nam vojna prinaša skoro brez števila.

Zabavo sedanjega časa pa morajo imeti saj gotovo mero smotrenosti, to je, da niso samo povod za nesmiselno in pretirano veseljačenje, temveč da služijo gotovemu narodnemu in družabnemu namenu, da dajo udeležniku čim največ duševnega užitka, vzdržajo in lajšajo njegovo vojno moralo. S take zabave gre človek domov z občutkom, da je na zabavi pridobil nekaj, kar je več vredno kot potrošeni denar.

S takim namenom "Slovan" priredi prihodnjo soboto večer svoj kmetski ples, ki ne bo navadna predpustna primerna veselica, temveč bo nekaka mala manifestacija slovenskega življa v New Yorku. "Slovan" sam ima namreč pripravljenih celo vrsto primeru pesni, ki naj ustvarijo v dvorani atmosfero prirsene domačnosti ter udeležnika dajo občutek, da je svoj čed svojimi a istočasno bo tihote spoznal veliko vrednost ameriške svobode in demokracije, ki nam kljub vojni pušča popolno svobodo shajanja, jezika in celo manifestiranja.

Poleg slovenske pesmi pa bo ta večer tudi slikovita slovenska narodna noša vršila svojo vlogo. Na tej prireditvi bo

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Izšla je nova knjižica ki daje poljedna navodila, kako postati ameriški državljan.

Poleg vprašanj, ki jih navadno spodbli stavijo pri tapitu za državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letnic in zgodovine Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom Razno, pa Proglas neodvisnosti, Ustava Zedinjenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsednik Zedinjenih držav in Poedine države.

Cena knjižice je samo 50 centov. In se dobi pri: SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th St., New York

SONART REKORDI

Lepe Melodije!

St. M571 — Na Marjanca, polka
Kje so moje rožice
Marica plega — polka
Duquesne University
tamburica orkester

St. M575 — Terezinka polka
Na planinah — vrtjak
Jerry Koptivsek in orkester
Za toz, čenik in čenik plača se
ohrinite na: JOHN MARSHALL
Inc., 463 W. 42nd St., New York

ko zalogo zdravil itd. Kakor dobro oskrbovana domača rodbinska lekarna.

Mr. Watson je izjavil, da se imamo zahvaliti individualnim darovom, katere je nabral United Yugoslav Relief Fund v New Yorku in deležen War Chest-ov v Združenih državah za zmoglost te prve velike dave. United Yugoslav Relief Fund bo sodeloval v novo organiziranem Nation War Fundu, iz katerega bo v bodoče dobival potrebne prispevke. Trenotno in do končne veljavne ureditve tega vprašanja, pa dobiva prispevke iz War Chest-ov in drugih ustanov, ki razpolagajo z denarjem za podporo ujetnikov. — (JIC.)

NATURALIZACIJE IZVEN OZEMIJA ZDRAV. DRŽAV.

Prvič v ameriški zgodovini, kakor objavlja generalni pravdnik Francis Biddle, so inozemci izven Združenih držav postali ameriški državljani. To naturalizacijsko postopanje je bolj administrativnega kot sodnega značaja.

Ti inozemci, ki so bili delžni tega naturalizacijskega postopanja, kakšnega se nikdar ni bilo, je bilo 269 članov vojske, nastanjeni v zoni Panamskega kanala in vojske pod obrambnim poveljstvom v Karibih. Naturalizacija teh inozemcev je postala mogoča v skladu z zakonom, ki se naziva Second War Powers Act, ki olajša predpogoje za naturalizacijo in omogočuje podelitev ameriškega državljanstva inozemskim članom ameriških oboroženih sil, ki se nahajajo izven lokroga naturalizacijskih sodišč.

Pomožni komisar Thomas B. Shoemaker, ki je bil dodeljen prijelenskim in naturalizacijskim komisarju, da vodi naturalizacijska postopanja v vojskih in mornariških postajah v Karibih s sodelovanjem Vojnega in Mornariškega departamenta, je na licu mesta držal zaslišanja in izdal državljanstva spričevala. Tekom decembra 1942 je izdal državljanstva spričevala v zoni Panamskega kanala, v Curacao, Aruba, Trinidad, Gviani, Nizozemski Gviani in v Antigui.

Izmed 269 naturaliziranih vojakov oziroma mornarjev so bili nekdanji državljani ali podaniki 35 inozemskih dežel, vst vsi pet dežel, ki spadajo v Osišce.

SPANISH in 20 LESSONS — Spanščina v 20-ih urah. — Spanščina in slovenska slovnica. — Spisatelj je E. D. L. Cortina.

Ta knjiga je popolna in prav nič prikrašana. Od prve do zadnje strani je je popolnoma ista, kot jo je pisatelj napisal in kot je bila prvotno izdana na višjo ceno. Cena je zato nizka, ker so se porabile prvotne tiskarske forme, in ker je pisatelj sprejel nižjo ceno.

Po tej priprosti stopajvalni metodi am Cortina pomaga, da se lahko naučite Spanščine.

To praktično učenje ima kar najmanj nezanimljivih in zapletenih slovenskih pravil ter vas od brati, govoriti in razumeti Spanščino.

Corintova kratko metodo so odobrili učitelji, profesorji, šole, poslanstva in ksporne tvrdke po celim svetu. Je vrkljeno, priprosto in uspešno.

RAZGLEDNIK

Piše Anna P. Krasna

Ti uboga demokracija!

Danes se že tako zlorablja besedo in pojm demokracije, da človek včasih res kar malo premišli preden to besedo kam zapíše med svoje besedišče. V Ameriki je najbrž bilo istotako med zadnjo vojno, saj smo v povojnih letih toliko slišali o vojni za demokracijo, ki se je bolj revno iztekla, v kolikor se je demokracije takalo.

Spametoval se menda spriču snih dejstev ni prav nobeden v tem oziru, niti taki ne, ki so nagrmadili cele gore zabavljic in kritikovanja na račun tiste "vojne za demokracijo". Zdi se celo, da so mnogi postali kar fanatični na to božjo demokracijo in bi radi dali bolj skeptičnim zemljanom razumeti, da niso dobri Amerikanci in patrijotje, če nosijo v svojih dušah kakše dvome o demokraciji.

Saj pravim, na svetu se res gode danes prečudne stvari. Vojna je pač kakor ogenj v katerem se čisti zlato... demokracija pa je tako prilieno in tako na široko nagubano krilo, da se lahko zanj skrijejo vsi taki, ki niso sami v sebi demokracijski za nikogar drugega, kot za svojo dragoceno osebo, katero je treba v časih vojne čuvati, ker se nič ne ve, kako se politika ali kaj sentiment zaobrne v času vojnega kaosa.

Demokracija je v resnici kakor kaka bogata teta, ki je lahko strpna, radodarna, popustljiva, a obenem pa tudi objestna, če se ji tako zljubi. O kakšni kompletnosti ali popolnosti demokracije sploh ni govora, ker demokracija je na najbolj prilagojena za one dežele, ki imajo preveč bogastva.

Ko je bila v New Yorku svetovna razstava, je bilo kaj lahko študirati; haš tole zadevo demokracije v bogatejših deželah. Vse one evropske dežele in celo deželice, ki so imele kod v svetu svoje kolonije, kjer so sužnjili domačini na plantajah in povsod, kjer se je proizvajalo bogastvo, so imele doma precej demokracije za svoje delavce sloje. Imele bi jo lahko več, ali delavcem demokracija kapitalističnega sistema dovoljuje samo toliko dobro, kolikor ve, da jih more delavce prenesti. ne da bi pri tem hotel poseči ovisovsko v vejevje, da bi si hotel vzeti sadu, ki ni njemu namenjeno.

Naša današnja demokracija se namreč v bistvu prav nič ne razlikuje od one, ki so jo imeli stari Grki in o kateri je starogrški modrijan Aristotel zapisal, da bi bila brez sužnjev nemogoča. On sicer ni rabil besede demokracija, toda zagovarjal je temeljno iste vrste sistem, kakor ga civilizacija še

danes ima: sistem gospoda in blapca, ali, če hočete, sistem izkoriščanja za profit.

Saj ni treba, da bi bil vsak izkorišča drugega, zavaljen kapitalist, lahko je samo neznanen spekulante ali preveč-janeč, ki se zna okoristiti na račun bližnjega. Demokracija mu to dovoljuje in je zato vse v redu.

Seveda so imeli v tisti davni grški civilizaciji resnične saz-nje, toda razlika med vidnimi in nevidnimi znaki suženstva je mnogokrat zelo malenkostna — včasih je treba demokracijo samo malo popraskati po koži in nam pokaže svoje nedemokratsko stran.

Seveda jo spravljajo potem take postranske stvari v zadregu, ali ona sama na sebi sploh ne bi igrala svetohlinstva, ako je ne bi tako vneti zavijali v haljo pravčnosti in kreposti ljudje, ki so morda imeli še malo osebne izkušnje z njo.

Da, kdor se ni zavestno občutil na lastni koži pogrešnih in sila pomanjkljivih strani demokracije, ji lahko s svojimi naivnimi speli prizadeva, nič koliko zadrege in sramu in demokracija se veliko boljše počuti, če se ji pove v brk, da je pred vsem v službi onih, ki so na vrhu in potem šele se postrani pozanima tudi za pravice razžaljenih in teptanih.

Kakor vera, je namreč tudi demokracija človekova lastna invencija in kakor je krasna in vzvišena zapoved o ljubezni do svojega bližnjega, tako je divna tudi fraza o demokraciji pravčnosti — človeška slabost pa vedno pohodi človeško voljo in zato nismo mogli še udeležiti zapovedi ljubezni do bližnjega in tudi demokracije pravčnosti ne bomo še tako kmalu imeli.

Cerkev mora kloniti pred silo človekovega nagiba barbarizma s tem, da blagoslavlja o-rožje na to stran in onstran meje, demokracija pa mora prav tako kloniti pred silo človekovega nagiba do pohlepa s tem, da dela kompromise, ki naj zagotovijo obstoj sistema bozate tetke.

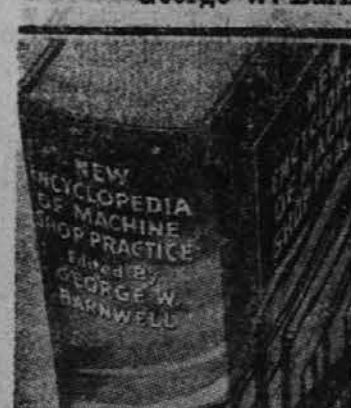
Danes drugačne demokracije na svetu ni, če kdaj bo, tedaj bo pa svet precej drugače mislil, kot zna misliti danes.

PREVAJA SLOVENSKE PESMI.

Kenneth Matthews, angleški prijatelj Slovencev, ki se je naučil slovensčine, je prevzel več Prešernovih, Župančičevih in drugih slovenskih pesmi na angleščino. Te prevode je izdal v brošuri, ki je zdaj na knjižnem trgu v Angliji.

THE NEW ENCYCLOPEDIA of MACHINE SHOP PRACTICE

Spisal znani profesor na Stevens
Institute of Technology v angleščini
George W. Barnwell

Podlaga za mehaniko znanje si morete dobiti s to knjigo. Ta velika knjiga popolnje in v slikah pokaže temeljna dela mehanika. Razloži vse natanko, kar mora znati vsak mehanik. Pojantuje vpra-bo vsakega stroja, orodje in me-ril, načrte (blue prints), 1000 slik in risb. 576 str.

Cena \$1.98

Ne gleda na to, ali ste šele početnik, Vam bo ta knjiga zelo koristna in mnogo vredna. NAROČITE JO DANES!

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 WEST 18th STREET
NEW YORK CITY

ALI VESTE?

Vi lahko kupujete kupovati Vojne Hranilne Bonde s tem, da kupujete izmanke za 10 centov. Vojni Hranilni Bondi so najvarnejša vrsta prihrankov na svetu.

Kratka Dnevna Zgodba

IVAN CANKAR:

Veselejša pesem

Pred mnogimi leti sem poslušal na Dunaju deveto simfonijo Beethovenovo. Med vsemi oblikami umetnosti mi je glasba najbolj tuja in obenem najbolj ljuba. Vse teorije so mi zaklenjene in zapetene; še nisem neznani brati. To popolno, strunotno neznanje pa se čisto prijazno druži s prav posebnim, skoraj bolno občutljivo stjo za zvok, za ubranost in ne ubranost. Vsaka melodija je bitje zase, ima svoj telesen raz, svoj živ pogled, svojo besedo in kretnjo. Vsaka odprta nastaja mislim in spominom brez števila, in vsaka pesem je doživljaj, ki ostane v duši neizbrisljiv.

Vzdignilo se je iz globočin, planilo je kakor silni krik človeka, ki je sam in v eni sami uri občutil vsega človeštva in vseh vekov gorje. Prosilo je, vpilo do nebes, do samega Boga. "Da bi šel ta kelih mimo mene!" Do dna ga je izpil človek. Najhuje bolečino je okusilo srce; ali razodelo se je takoj, da je bila ta bolečina samo poskušnja za silnejšo, samo oznanjenje zadnjega, najglobljega trpljenja. Vse, kar odeva mglena beseda, trpljenje se je vzbudilo, je zazvelo devetkratno življenje. Greh, kesanje, strah — nič več besed; ali je treba vseh, ali nobene. Tej veličastni pesmi o ponižanju in poveličanju človeka bi mogel napisati tekst kvečjemu Shakespeare in še on bi jeljal.

"Prijatelji, ne take pesmi Drugače zapojmo, veselejšo!" To je bil tisti trenutek, ko je srce že omagovalo pod strašno težo, ko je trudno in vdano pogledalo smrti v oči.

"Drugače zapojmo, veselejšo!" Iz vesoljne noči so svignili tenki, svetli plamenji. Od daleč, daleč onkraj zvezd so zazvonili angelški glasovi, še na-

rahalo najpoprej, zamolklo, da ba dodobrega spoznati vso prejšnjo komaj razločilo uho; srce čudežno lepoto tega življenja, pa jih je slišalo, se je dramilo, je zavdihnilo v radostnem upanju. Hitreje, kakor jutranja zarja se je blizala nebeska luč; se je blizalo odrešenje in povečanje; z vsemi zvonovi, od vseh strani obzorja, z božjega neba in iz zemlje globočin in potrkavalo vstajenju.

Na tisti večer in tudi na tisto noč, ki sem jo prebdel, spominjam zdaj. Kamorkoli pomislim, koderkoli iščem, ne sežem drugam, nego v nemo bolest in v otroplo brezupnost. Kjer je še kaj radosti, je nezavedna, blazna hinavščina, je hripav smeh, komaj še podoben strahu "scherzu" simfonije. Čutim, da ovija led moje srce, da klone v prah moja duša, da ona, prej tako veselebesedna, jeelja grozote, ki je ne razumem.

"Drugače zapojmo, veselejšo!" Pridita vidva, otroka moja, Dioniz in Jacinta! Še vsaki, kadar mi je bilo težko, sta prišla, sta se mi zasmejala s svojim visokim, zvonkim smehom, in dobro je bilo vse.

Zdi se mi, da sem videl tava dva nekoč s svojimi pravimi čini, da zares živita nekje telesno, ne samo v mojih blodnih sanjah. Saj sta bolj živa, kakor moji bratje in moje sestre. Poznam najdražjše sence ob ostrih, na licih njega in nje, vsako lučko v očeh najtisejše trepetajoče misli v duši. Ni jima bilo zmeraj tako; ime, od začetka se krščena nista bila. Ko sem komaj izpregledal sem ju ogledal, od vsega začetka sta blaga in vesela in zvesta hodila z menoj po vseh potih. Tisto, najboljše, najčistejše in najvišje, ki je bilo nam namenjeno meni, mislim, da se je bilo samovoljno iztrgalo in da je živelo ob moji strani svoje posebno življenje. Zato je tre-

ba dodobrega spoznati vso prejšnjo komaj razločilo uho; srce čudežno lepoto tega življenja, pa jih je slišalo, se je dramilo, je zavdihnilo v radostnem upanju. Hitreje, kakor jutranja zarja se je blizala nebeska luč; se je blizalo odrešenje in povečanje; z vsemi zvonovi, od vseh strani obzorja, z božjega neba in iz zemlje globočin in potrkavalo vstajenju.

Saj ni potreba, da bi vaju klical za Dioniza in za Jacinto; haliko vama je ime Mate in Franoka, Lojz in Haneja. Ime je igrača; kakor se obraz drugače nasmehne, tako mu je drugače ime. Misel pa je ena, nespremenljiva, stresa s perotni, hoče v visave; bolečina je ena, eno je upanje. V tej goli žalosti, ki je tako trda, temna in nepremična, da ni prostora v njej ne za strah, ne za slast, se prikažita; da vaju vesele potrdim, da se zasmejem, ker se že dolgo nisem smejal.

"Drugače zapojmo, veselejšo!"

Obadva prihajata, on in ona; za roko se držita, tiho gresta; malo upognjena, s tako mirnim skoraj trudnim korakom, da nisem njega nikoli videl takega, nje še celo ne. Zadnjič sem bral, kako je vojak ogleadal svojega mrtvega tovariša, ki je ležal v snogu, vznem. Čepica mu je po strani visela globok v čelo, golobrad je bil v lice ves bel; iz ust pa mu je od vsega kota usten curljala rdeča kri v lepem loku. Tovarš se je sklonil globoko čezenj in je rekel: "Zdaj si dobil bradico, lepo rdečo bradico!" Tako je stopil predme Dioniz; in v očeh Jacinte je odsevala kri z njegovih lic.

"Drugače zapojmo!" Ni še čas. Tripi srce, potrpi molči v tej noči gnusobe, srce mote in bridkosti; molči in čakaj. Dioniz in Jacinta nista umrla, živa sta kakor ti samo, in kmalu bošta praznovala vstajenje; mlajša, vriskajoča, ocvetana z nezasičeno glorio.

Predsednik Beneš

ZA OBNOVITEV SREDNJE EVROPSKIH DRŽAV.

(JIC.) — Čehoslovaški predsednik dr. Beneš je podal več važnih izjav v teku intervjuja posebnim dopisnikom New York Timesa. Prinašamo v izvelekih glavne misli, izražene v tem intervjuju.

Češki državnik, ki zdaj že drugič v izgnanstvu deluje za osvoboditev svojega naroda, je uverjen, da zgodovina dozdaj še nikdar ni nudila srednje in vzhodno-evropskim narodom tako ugodne prilike za energična in končno veljavna rešitev narodnostnih problemov; Hitler je s pokolji in gospodarsko zmešnjavo ustvaril v teh predelih Evrope popolni kaos in s tem tudi možnost preureditve.

Načrt dr. Beneša, za katerega skuša pridobiti združene narode, ki naj bi ga začeli ureničevati še pred koncem vojne, sloni na naslednjih štirih točkah:

1. Obnovitev neodvisnih držav v centralni in vzhodni Evropi; določitev provizornih meja, katere je treba pripraviti pravočasno in jih vključiti v pogoje premirja, ki bodo predloženi osišču.

2. Priznanje, da bo potrebno dve ali tri leta trajajoče premirje, doba, v kateri bo storjeno vse potrebno za končno veljavno ureditev o priliki mirovne konference.

3. Izmena manjšinskih skupin v cilju, da se permanentno reši ta vir mednarodnih sporov. Ko bo ta izmena končana, bo treba priznati onim manjšinam, ki bodo še preostale, popolno enakopravnost z ostalim prebivalstvom.

4. Ko bo ta sporazum izveden, bo treba ustanoviti v vzhodni Evropi federacijo ali pa skupnost homogenih držav.

Ti predlogi so velike važnosti že zaradi prestiža, katerega uživa predsednik Beneš tako v Londonu, kakor v Moskvi in Washingtonu. Treba je seveda resnici na ljubo priznati, da se nahajajo med združenimi narodi tudi taki, ki so tem predlogom nasprotni. Pred tem so tu Poljaki, ki bi raje videli, da se ustanovi najprej federacija in se šele potem rešuje detaljne probleme. Oni, ki so mnenja dr. Beneša, pa se v sedanjem položaju nečesto vezati, ker mislijo, da bodo morale nekatere države reševati z Rusijo svoje posebne probleme in nikakor nečesto, da bi se jih zamešalo v spore, ki bi se iz tega mogli razviti.

Dr. Beneš je izjavil: "Moje mnenje je, da je treba zdaj radikalno in končno veljavno razrešiti vsa manjšinska vprašanja v centralni in vzhodni Evropi. Dvoje možnosti imamo za to in sicer: prvi — združiti vse srednje-evropske narode v eno ali dva veliki federaciji. Oni, ki podpirajo to idejo, trdijo, da bodo v tem slučaju manjšinska vprašanja izgubila svojo ostrino.

"Druga skupina pa trdi, da ne bo mogoče ustvariti federacij ali skupnosti držav, dokler manjšinska in obsejna vprašanja niso popolnoma rešena. "Vsi poskusi, ki so sloneli na prvi metodi, so se dozdaj ponestregli. Jaz sem sam poskušal delovati v tej smeri z Malo Antanto, toda Madžarska se ravno radi teh manjšinskih vprašanj in zaradi nje ni nikdar hotela pridružiti.

Druga metoda pa nismo še nikdar preizkusili. Ustanovitve ne so bile neodvisne države, toda manjšinski problemi niso bili nikdar rešeni, tako da sta Nemčija in Madžarska uporabili svoje manjšine kot petokolonske. Mislim, da bomo našli na velike težave v vprašanju obširnih konfederacij ali državnih skupnosti, ako prej vseh manjšinskih in obsejnih problemov ne razrešimo. Uničenja, katere je Hitlerjev novi

RDEČI KRIŽ

Danes je odprta najvažnejša kampanja Rdečega Križa v zgodovini.

Mi vsi smo obvezani do Rdečega Križa, da skrbi za naše može v obo-roženi sili, kadar za nje pomeni toliko oskrba.

INTERNATIONAL BUSINESS MACHINES CORPORATION

Kaj se godi v Italiji

red izvedel, gospodarskim izropanjem in osi, omas, njem narodov, strašno materialno in fizično trpljenje ljudstev v centralni in vzhodni Evropi, vse to je ustvarilo položaj, v katerem predlagana ureditev niti od daleč ne bo tako težka, kakor bi bila sicer.

"Kako jo izvesti, o tem bomo govorili, kadar se bodo združili narodi načelno odločili. Nikdar ne bomo mogli razmejiti srednje Evrope popolnoma točno v smislu jezikovnih mej. Nekaj manjšin bo vedno ostalo. Toda dober del teh bi bilo treba odpeljati v njihovo narodno državo. V bodočnosti bi moralo biti nemogoče, da pride v Evropi do posebnih manjšinskih pogodb ali posebnih zakonov, ki bi predstavljali izjemno stanje in tako navedli za čas krize in vojne mogoče pete kolone, kakor je to godilo v sedanjih vojni.

Narodnostne pravice morajo temeljiti izključno le na človeških pravicah, kakor na primer v ameriških Združenih državah.

"Pogoje premirja za sovražnike je treba pravočasno pripraviti. Manjše dežele morajo vedeti v naprej, kakšne bodo njihove časne meje; tako bodo mogle organizirati svoje življenje takoj po premirju, sicer bi zopet nastal kaos. Potrebno bomo dve ali tri leta, da najdemo končno veljavno ureditev, ki bo služila mirovni konferenci."

INVESTIRAJTE V AMERIKO

KUPUJTE UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS in STAMPS

(JIC.) — Zadnji teden je preko glave in zdaj je Italija uničena v gospodarskem, političnem in vojaškem pogledu na preklicati izjavo svojega Neki Italijan je pred kratkim v Rimu šel v kavarno, vzel časopis in prečital naslovno stran, potem pa besno vrget časopis na tla in odšel. Vprašali so ga, zakaj je prebral le prvo stran, na kar je odgovoril, da je iskal oznanilo smrti. "Toda posmrtni oglasi izhajajo vendar na zadnji strani!" —

"To je že res, toda za tega moža bi bil izšel na prvi strani." Mussolini je nekdanj pripisoval vse uspehe italijanske politike in vojne izključno le sebi. Zdaj bi moral isto tako pripisovati sebi tudi vse italijanske nespehe. Teh nespehov je vsak dan več — italijanska vojska doživlja poraze na vseh bojiščih. Dozdaj so se dogajali daleč onkraj italijanskih meja in narod je le duševno trpel. Danes pa udarci že padajo na italijansko ozemlje a med narodom nastaja panika. Britanske podmornice se vrpno na površino morja in s topovi obstreljujejo železniške vlake, električne centrale in druge objekte na italijanski obali. Italijanski narod je v precepu alternative — brezpogojne podaje ali popolne propasti.

Tako ali tako, Gayda je govoril resnico. Položaj Mussolinija, ki se je ponižal do pokornega in slepega Hitlerjevega hlapca, je obupen. Pred dvema letoma se je predznil napasti Francijo, ker je mislil, da bo brez težav in žrtev nagrabil ogromnega plena. Toda to so bile samo prijetne sanje, iz katerih so se surovo prebudili Angleži — udarili so ga najprej po prstih, potem pa

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani.

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka je posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th Street New York, N. Y.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, drugi dan in tretji pa leto. Da nam prišle nite nepotrebnega dela in stroškov, vse prosimo, da skusite naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino, naravnost nam ali pa plačate na vama zastopnik v vašem kraju ali na kateremu izmed zastopnikov, kojih imenuje to tiskana s človešimi črkami, ker so upravljeni obiskati tisti druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo vam takoj potrdilo se plačano naročnino.

CALIFORNIA:

San Francisco: Jacob Lashin

COLORADO:

Pueblo, Peter Cullig

Walsenburg, M. J. Mayan

INDIANA:

Indianapolis: Fr. Markich

ILLINOIS:

Chicago: J. Berdik

Oleoro, J. Fabian (Chicago, Oleoro in Illinois)

Joliet, Jennie Damblich

La Salle, J. Spelich

Mascontah, Martin Dolenc

North Chicago in Waukegan, Math. Warbik

MARYLAND:

Kilmiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:

Detroit, L. Plankar

MINNESOTA:

Chisholm, J. Lukanich

Ely, Jos. J. Peschel

Eveleth, Louis Gould

Gilbert, Louis Vesnel

Hibbing, John Povis

MONTANA:

Roundup, M. M. Farnis

Washoe, L. Champa

NEBRASKA:

Omaha, P. Broderick

NEW YORK:

Brooklyn, Anthony Bero

Gowanda, Karl Stranica

Little Falls, Frank Masie

Worcester, Peter Bodo

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Kar

Huger, Jacob Reinfis

Grand, Anton Nagode

Lorain, Louis Balant, John Kuzar

Youngstown, Anton Kikali

OREGON:

Oregon City, J. Kober

PENNSYLVANIA:

Bessemer, John Jernitar

Conemaugh, J. Brosovec

Coverdale in Okolika, Jos. Peteros

Export, Louis Sujanich

Farrell, Jerry Okorn

Forest City, Math. Kamin

Fr. Blodnikar

Greensburg, Frank Novak

Homor City, Fr. Ferencich

Imperial, Vence Palcich

Johnstown, John Polants

Krayn, Ant. Taulich

Leweris, Frank Balloch

Midway, Jond East

Pittsburgh in Okolika, Philip Frega

Steelton, A. Hran

Turtle Creek, Fr. Schiffrer

West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:

Milwaukee, West Alia, Fr. Gled

Sheboygan, Joseph Kakes

WYOMING:

Rock Springs, Louis Tauscher

Diamondville, Joe Rolica

Vsak zastopnik izda potrdilo za svojo, kakor je prejel. Zastopnik ne krije stroškov.

UPRAVA "GLAS NARODA"

Note

PIANO

HARMONIKO

ali

KLAVIR

BREEZES OF SPRING

TIME OF BLOSSOM (Ovetal Cas)

SLOVENSKI FANTJE

SE BUM PRODALA

KO JEZEBU

KOLO

ALIO VALLEY

ELVIA POLKA

ČAM NA VRTNI GREDI

CARIBON WALTZ

PAVAJ MILKA MOJA

ORPHAN WALTZ

DELE NA VRTU

OL MARIČKA, PEGLJAJ

BARČICA

MLADI KAPETANE

GREMO NA STAJERSKO

STAJERIS

HAPPY POLKA

ČE NA TUJEM

35 centov komad

3 za \$1.

NOVA DEKLE JE SE MLADA

30 25c komad:

Zvezek 10 slovenskih

pesmi za piano harmo-

niko za \$1.—

Naročite pri

KNJIGARNI

SLOVENIC PUBLISHING CO.

116 West 18th St. New York

Tascent

Ruska povest iz dni velike lakote.

Napisal: ALEKSANDER NEVEROV

9

Miška leže na hrbet. Dolgo stani v modrikast, kodrast oblak, ki plava po tujem, daljnem nebu. V črevah ga je jele pikati, v ustih se je pojavila slina. Izpljunil je. Stisnil je glavo z obema rokama in jel obuvati lapti. V notranjosti je čutil, da mu vstaja srd. Ogleduje slaba pete na laptih, počasi stresa prah z nogavic. Skrivaj pogleda na Serjoškovo žep, kjer je skril zapeljiv žebelj. Počohal se je po glavi. On skrbi za vse, išče prostor na vlaku, pomaga Serjoški zlezti na lokomotivo, žebelj pa je našel Serjoška in ne on. Udaril je Miška z nogavico po opeki in rekel:

"Dobro, obdrži svoj žebelj! Ne maram ga!"

Serjoškove ustnice se odpro, oči pomežiknejo. Žebelj tišči v pesti, zdi se mu, da je prirasel k dlani. Če bi mu Miška hotel s silo vzeti žebelj, bi nastal tepež. Ničesar bi že ne smel narediti.

Miška pogleduje Serjoško izpod čela. "S takšnim človekom naj potujem? Alka je treba moj kruh jesti — si ti prvi. Za žebelj bi se stregel z menoj. Kdo te je rešil pred orta-čeko? Še marsikaj se ti bo zgodilo, če te ne bom branil. Tudi kruha ti ne dam več. Ostani sam s svojim žebeljem."

Serjoškove ustnice se podrtvale, oči temnele. Pest se je za trenutek nekoliko odprla, a zopet se trdneje stisnila. Ni mu baš za žebelj. Zakaj neki je Miška takšen? Zakaj on, Serjoška, ne sme ničesar storiti?

Sla sta. Serjoška je hotel iti z Miško. A Miška ga je odrinil.

"Hodi, kjer hočeš. Ne potrebujem te!"

Serjoška je potegnil skozi nos in šel za Miško. Pogledal je žebelj v pesti, obrisal ga je ob hlače. Škoda ga je. Da bi mu ga ne dal, pa tudi ne gre. Miška ga je odpeljal v tuj kraj in sedaj bi ga lahko zapustil na cesti pri Kirgizih. z

Otožnost se ga je lotila.

Oblizne žebelj z jezikom enkrat, dvakrat, po tem pa reče nenadoma:

"Miška, ugani kje je."

"Ni potrebno!"

"Mislil, da mi ga je žal?"

Miška se je odahnil.

"Zlodej, končno si le uvidel, da brez mene ne moreš nikamor."

Sklenila sta, da žrebata kar v Miškovi kapi. Dve palčici ena večja, druga manjša. Serjoška se je obotavljala.

Ogoljufaj me. Narediva drugače."

"Narediva."

Miška je vzel kamenček in rekel:

"Obe pesti stisnem. Ako pokažeš pest, v kateri je kamenček, je žebelj tvoj. Ako pokažeš pest brez kamenčka, bo žebelj moj."

Dolgo je Serjoša pramišljeval, katero pest naj pokaže. Miška je, gledal v stran, molil je tiho:

"Daj bog, da primem za pest s kamenčkom."

"Ugibaj hitreje!"

"Leva pest!"

Miška je cmoknil.

"Bedaček si. Vedno imam navado držati v desnici."

Serjoška vzame iz žepa zaigrani žebelj. Glad se oglašala huje in huje. Z žebeljem v žepu ni občutil glada. A sedaj pa se mu zdi, kot da je ves trebuh prazen in da je v ustih strašno pusto.

Miška se je hvalil:

"Kakšno srečo imam! Ko pridem domov, naredim kaj iz tega žebja, ali pa ga prodam kovaču za sto rubljev."

Serjoška je porazno dvignil glavo.

"Za sto. — No, pa preveč!"

"A kaj? Železen je. Za vse je dober."

"Sto rubljev ne da zanj nikdo."

"Staviva za dva koščka kruha."

Otožnost je objela Serjoško. Prešla sta dvajset korakov pa je dejal:

"Prodaj. Najdem pa drugega, boljšega —"

Za postajo so goreli ognji. Vonjala je po vreli vodi, čebuli, krompirju, po tleh gnoju.

Tu so kuhali, tu so tudi opravljali potrebo.

Nage babe s srčami, na trehpu spuščeni, razkuštrane in neumite, so iskale na robovih srajo uši. Pokale so jih z nohti, polagale na vročo opčko in gledale, kako se, obžgane napihnejo. Moški z odpetimi hlačami so sklanjali glave nad obrnjenimi pasovi hlač in pogosto pljuvali na umazane, okrvavljene nohte.

Okrog stranišča z dvema stenama je stala ogromna vrsta, večja kakor pri kotlu z vrelo vodo. Vsa livada za postajo, vsi jarki okrog so bili že cnesnaženi. In ljudje, polni uši, so v tej nesnagi kar otopleli.

Vlaki so prihajali in odhajali.

Srečnejši so se odpeljali na odbijajih, na strehah.

Nesrečnejši so pa tavalji po postajah po cele tedne, se zvijali v spanju, v možganih pa se jim je bledilo. Matere so plakale nad lačnimi otroci, lačni otroci so grizli materam suhe, izsesane prsi.

Miška in Serjoška sta za hip postala pri tujem ognju. Miška je začel brskati s tanko palčico po pepelu. Razkušana baba je divje zaklicala:

"Idita k vragu! Tat, tatinski, izgini!"

Mužik z napol zapetim kožuškom je planil na Miška.

"Kaj hočeš?"

"Ničesar! Svoje iščem."

"Ne približuj se!"

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Tedenski pregled

Amerikanizem je stvar uma in srca.

V izvanredni izjavi je predsednik Roosevelt zadnji teden ponovil svoje stališče, da se nikakomu lojalnemu Amerikancu ne sme zabraniti, da bi izvrševal svoje državljanske dolžnosti.

"Nikakomu lojalnemu državljanu Združenih držav," je rekel predsednik Roosevelt, "se ne sme zanikati demokratična pravica do izpolnjevanja odgovornosti državljanstva, brez ozira na njegove prednike. Načelo, na katerem je bil ta narod ustvarjen in po katerem se je vedno ravnal, je to, da Amerikanizem je stvar uma in srca; amerikanizem ni in nikoli ni bil stvar plemena ali bojstva. Dober Amerikaneec je oni, ki je lojalna napram tej deželi in naši veri v svobodo in demokracijo. Vsakemu Amerikancu se mora nuditi priložnost, da služi domovini, kjerkoli njegove sposobnosti ustvarijo najboljši prispevek — naj si bo v vrstah oboroženih sil, v vojni produkciji, v vladni službi ali v drugem delu, ki je potrebno za vojni napor."

Poročilo o vojnih pripomočkih akcijah.

Več kot \$28,000,000 so leta 1942 nabrale razne organizacije v Združenih državah za relief v inozemskih deželah, kakor poroča predsednik dotične nadzorne oblasti, War Relief Control Board. Skoraj 80 milijonov dolarjev je bilo nabranih tekom vse dobe, ki jo poročilo jemlje v poštev, namreč od 6. sept. 1939 do konca leta 1942.

Največ obdarjene so bile sledeče dežele: Rusija, Poljsko, Grška, Francija, in Angleška. Popolni seznam vseh obdarjenih dežel vključuje: Albanijo, Armenijo, Belgijo in Luksemburško, Kanado, Kitajsko, Čehoslovaško, Dansko, Estonijo, Francijo, Grško, Nemčijo, Latvijo, Litvinsko, Nizozemsko, Norveško, Palestino, Filipinske otoke, Poljsko, Rusijo, Angleško in Jugoslavijo.

V zgornje številke ni vključen denar, nabran od registriranih organizacij za pomoč deželam, ki niso v vojni, niti od nekaterih verskih organizacij, kakor tudi ne prispevki, nabrani od Rdečega križa in od onih skupin, ki se bavijo z domačimi pomožnimi akcijami in socialno oskrbo.

Roosevelt urgira zaslusanja o diskriminaciji.

Predsednik Roosevelt je pretečeni teden objavil v izjavi, izdani od Bele hiše, da je naprosil Paul V. McNutta, načelnika War Manpower komisije, naj skliče konferenco voditeljev onih skupin, ki obsojajo diskriminacijo ob zaposlitvi v vojni industriji, v svrhu, da se razpravlja o možnosti revizije in v ojačenju delokroga in oblasti odbora za pravično zaposlovanje.

Za skoraj dve leti, kakor je predsednik naglasil, je ta odbor z njegovim izvršnim ravnateljem vred storil mnogo dobrega in pripomogel ljudem do

"GARDEN ENCYCLOPEDIA"

Prejeli smo omejeno novo zalogo knjig v angleškem jeziku po imenu "The Garden Encyclopedia", katerim je cena poskočila ter stanejo sedaj \$3.50 komad s poštnino vred. Kdor želi imeti to knjigo, naj jo naroči čimprej mogoče, ker letos je veliko zanimanje za strokovne knjige o vrtilih in zalogo, kaj lahko hitro poteče. Knjiga je izvrsten "buy" za denar. — Knjigarna Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th St., New York City.

delu. Ena težava je bila v tem, ker so člani odbora mogli kot prostovoljci posvečati le del svojega časa in niso imeli ni zadosti oblasti ni zadosti oseba, kot je bilo primerno za njihove odgovornosti.

Predsednik je rekel, da smatra zato za umestno, da se ves položaj prouči in da, ko se ustvari primerna mašinerija za reševanje problema, naj se nadaljujejo zaslusanja v zadevi železnice in drugih podjetij, ki bo se začasno odgodila. (OWI.)

CIVILNE SVOBODE L. 1942.

Ob koncu prvega leta vojne proti Osišču se lahko trdi, da so se civilne svobode v Združenih državah mnogo bolj uspešno branile, kot tekom prvega leta prve svetovne vojne, dasi so se v nekaterih slučajih ustavne pravice resno prekršile.

Tega mnenja je American Civil Liberties Union v splošnem pregledu o civilnih svobodah v Ameriki od Pearl Harborja do začetka l. 1942.

Ta organizacija trdi, da v splošnem položaj je precej ugoden, kar se tiče ohranitve demokratičnih svobod, zlasti svobode v javnih razpravah s strani tiska in radia, rastoče zaščite Črncev in pametne poravnave delavskih zahtev. Treba je pa stalne pozornosti, da se zaščiti pravice onih manjšin, ki bi neizogibno trpele pod pritiskom vojnih razmer.

Nasproti temu pa organizacija navaja štiri glavne izjeme obteževalnega značaja. Prvič, odstranitev vsega japonskega prebivalstva iz zapadne obali s strani vojaških oblasti in njih detencija v resničnih koncentracijah; drugič: mednarodno cenzuro; tretjič: cenzuro pošte brez predhodnega zaslusanja in četrtič: nekatera obteževalna postopanja s strani federalnih oblasti.

American Civil Liberties Union pa hvali razna dejstva, ki so brezdvomno jako ugodna, na primer pomanjkanje histerične gonje in nasilnega zatiranja. Organizacija ugodno komentira o liberalnem potopaju Jutičnega departmeta proti sovražnim inozemcem italijanskega državljanstva, kakor tudi o delovanju predsednikovega odbora proti diskriminaciji.

KNJIGA ZA JUGOSLOV. VOJAKE.

V bolnišnici v Fort Dix, N.J. je mnogo ameriških ranjenih vojakov, med katerimi je tudi več slovenskih, hrvatskih in srbskih. Vojaška uprava se o brača na vse one, ki bi imeli kaj knjig, ki jih morejo pogrešiti, s prošnjo, da jih pošljejo na naslov: Fort Dix Hospital, Fort Dix, N. J. — Na vsak zavitek pa napišite pripombo: Yugoslav books for soldiers.

VESTI IZ CLEVELAND, OHIO.

Po dveletni bolezni je preminila 21. febr. Mrs. Cecilia Modic, roj. Skube. Stara je bila 57 let. Doma je bila iz fare Hing, odkoder je prišla v Ameriko pred 32 leti. Pokojna zapušča žalujočega soproga Blaža, tri sinove, eno hčer, sestro Mary Prijatelj, dva brata in tri vnuke.

Dne 18. febr. je umrla Mrs. Mary Jurca, roj. Dolene. Doma je bila iz Horjula pri Vrhniki. Tu zapušča soproga, tri sinove in hčer, por. Bokal, tri brate ter tri sestre.

Po kratki in mučni bolezni je umrl na svojem domu Frank Jerič, star 56 let. Zapušča hčer Julijo, omož, Lasco in zeta Charlesa, pri katerem je živel. Bil je očim šestim otrokom, ki so vsi poročeni. Rojen je bil v Šiški vasi, fara

Svet pripada ljudem, katerih rado vednost nima obzorja.

Ta atlas, ki sam sebe popravlja, ima namen rešiti marsikatera nasprotujoča si vprašanja, ki nastanejo v raznih razgovorih. Strani so skladne svetovnega znanja in podajajo razsežnost zemlje, prvine sončnega sistema, pokrajine in globlino oceanov in jezer, dolgotrajnih rek in prekopov, površino poglavitnih otokov in visokost svetovnih gora. Tu so odgovori na mnoga današnja vprašanja.

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Četkije na Gorenjskem, kjer zapušča več sorodnikov. Tukaj je bival 36 let.

Po daljši bolezni je umrl John Pečnik, star 50 let. Doma je bil iz Šmihela pri Žužemberku, odkoder je prišel v Cleveland pred 32 leti. Zapušča žalujočo soprogo Frances, pet sinov in štiri hčere.

Dne 20. febr. je umrla Mrs. Margaret Jakopič, roj. Gorjup, stara 66 let, vdova zadnjih 9 let. Doma je bila iz Velikih Blok. V Ameriki je bila od leta 1906. Bolehala je več let. Zapušča tri sinove in dve hčeri. Stara mati je bila štirim vnukom.

Po dolgi bolezni je umrla na svojem domu Mrs. Frances Močnikar, roj. Dremel. Doma je bila iz St. Vida pri Ljubljani, odkoder je prišla v Ameriko pred 45 leti. Pokojnica zapušča tukaj soproga Franka, sina Josepha, štiri hčere Mary Renfrow, Anno, Leno Stoff in Frances Denko ter vnuke.

SMRTNA KOSA

V Bakertown, Pa., je pred kratkim umrl naglo rojak Fr. Dijak, star 49 let in doma iz Cerknice na Notranjskem. 12. febr. je bil še na delu, drugi dan pa je bil že mrtev. Bil je aktiven društvenik in društvo

gentin Pungersič, star 76 let. Zapušča ženo.

V Milwaukee, Wis., je pred dnevi umrla 53 letna Mary Mesarič, ki zapušča žalujočega moža, sina, hčer in tri vnuke. — Dalje je istotam umrl Va-

gentin Pungersič, star 76 let. Zapušča ženo.

V West Allis, Wis., je dne 17. febr. umrl po operaciji rojak John Kastelec, star 54 let. Zapušča ženo, dva sinova, eno hčer in dva vnuka.

NOVA IZDAJA Dobri Atlas je nujno potreben

... in ravno v HAMMONDOVEM NOvem Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KISO TAKO POTREBNI, DA MORETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratičnih vlad.

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v polnih barvah, vsaga skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

Svet pripada ljudem, katerih rado vednost nima obzorja.

Ta atlas, ki sam sebe popravlja, ima namen rešiti marsikatera nasprotujoča si vprašanja, ki nastanejo v raznih razgovorih. Strani so skladne svetovnega znanja in podajajo razsežnost zemlje, prvine sončnega sistema, pokrajine in globlino oceanov in jezer, dolgotrajnih rek in prekopov, površino poglavitnih otokov in visokost svetovnih gora. Tu so odgovori na mnoga današnja vprašanja.

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

SEDAJ

40 centov

PO POŠTI V URADU — 35 CENTOV

48 VELIKIH STRANI

Molitveniki

v krasni vezavi importirane iz starega kraja...

Slovenski molitveniki:

KVIŠKU SRCE — (št. 355)
2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani
v belem celofanu
Cena 75 centov

KVIŠKU SRCE — št. 415
2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani
Cena 75 centov

RAJSKI GLASOVI — (št. 408)
2 1/2 x 4 1/2 inčev — 255 strani
vsestr. Sv. Križev Pot
Cena \$1.50

RAJSKI GLASOVI — št. 415
2 1/2 x 4 1/2 inčev — 255 strani
vsestr. Sv. Križev Pot
Cena \$1.50

NEBESA NAŠ DOM — (št. 415)
2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 strani
Cena 75c

NEBESA NAŠ DOM — (št. 415)
2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 strani
Cena 75c

NEBESA NAŠ DOM — (št. 415)
2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 strani
Cena 75c

NEBESA NAŠ DOM — (št. 415)
2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 strani
Cena 75c

NEBESA NAŠ DOM — (št. 415)
2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 strani
Cena 75c

NEBESA NAŠ DOM — (št. 415)
2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 strani
Cena 75c

NEBESA NAŠ DOM — (št. 415)
2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 strani
Cena 75c

NEBESA NAŠ DOM — (št. 415)

2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 strani

Cena 75c

(Ker se nam je posrežilo dobiti te

molitvenike po zelo niski ceni, jih

tudi moremo prodajati po zori o-

značeni ceni. Zaloga pa ni posebno

velika, zato jih naročite čimprej,

da vam bomo mogli s njimi po-

streči.

Angleški molitveniki:

(ZA MLADINO)

KEY OF HEAVEN

fino vezano

v usnje vezano

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.